ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Maa- ja metsätalousvaliokunta
HE 26/2018 vp
10.4.2018
Dnro 712/00.08/2018

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntö 3.4.2018

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN ERÄIDEN HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISESTA

Yleistä

Esityksen tavoitteena on saattaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntö yhdenmukaiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679) ja tietosuojadirektiivin ((EU) 2016/680) kanssa. Lisäksi esityksessä otetaan huomioon ehdotukset uudeksi tietosuojalaiksi ja uudeksi laiksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säädöksissä on runsaasti viittaussäännöksiä henkilötietolakiin ja julkisuuslakiin. Ehdotukset koskevat valtaosin näitä viittaussäännöksiä koskevia teknisluonteisia muutoksia. Viittaukset henkilötietolakiin on pääsääntöisesti tarkoitus muuttaa viittauksiksi tietosuoja-asetukseen. Julkisuuslakia koskevien viittausten muutokset sekä mahdollisesti tarpeettomiksi käyvien viittaussäännösten karsinta on tarkoitus toteuttaa myöhemmin julkisuuslain säännösten tarkistamisen yhteydessä.

Ehdotuksista Suomen metsäkeskusta koskevat metsäkeskuslakiin (418/2011), metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettuun lakiin (419/2011) ja metsänhoitoyhdistyslakiin (534/1998) esitettävät muutokset. Metsäkeskuksella ei ole niihin huomautettavaa henkilötiedon käsittelyyn liittyvien muutosesitysten osalta.

Keskeiset ehdotukset

Laki Suomen metsäkeskuksesta

Esityksessä ehdotetaan lisäystä lakiin Suomen metsäkeskuksesta (1 pykälän 1 momentti) siten, että Suomen metsäkeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Tämä selkeyttää Suomen metsäkeskukselle kuuluvaa tietosuoja-asetuksen mukaista perustetta henkilötietojen käsittelylle sekä tietosuojalakiehdotuksen soveltamista mm. hallinnollisten seuraamusmaksujen osalta.

Metsäkeskuslain 15 pykälään ehdotetaan säännöslisäystä niin, että rekisteröityä ei koske tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukainen käsittelyn rajoittamisoikeus, jos rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Sen sijaan Metsäkeskus käsittelisi rekisteröidyn väitteet hallintolain mukaisesti. Tällä varmistetaan metsätietojärjestelmän tietojen tavoitteiden mukainen saatavuus ja käytettävyys sekä rekisteröidyn oikeusturvan toteutuminen.

Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä

Lakiesityksessä ehdotetaan muutettavaksi metsätietolain pykäliä 1, 7, 9, 11, 13 ja 14. Muutoksilla saatetaan ajantasalle viittaukset henkilötietolaista tietosuoja-asetuksen vastaaviin artikloihin ja kansalliseen tietosuojalakiehdotukseen. Metsäkeskuksella ei ole niihin huomauttamista.

Esitetyt muutokset

- **1 § Lain soveltamisala.** Muutetaan henkilötietolakia koskeva viittaussäännös viittauksiksi yleiseen tietosuoja-asetukseen ja kansalliseen tietosuojalakiin.
- **7 § Tietojen virheettömyys.** Viittaussäännös henkilötietolakiin muutetaan viittaukseksi yleiseen tietosuoja-asetukseen. On huomattava, että tietosuoja-asetusta sovelletaan tässä yhteydessä laajemmin kuin henkilötietolakia. Voimassaolevan 7 §:n 5 momentin henkilötietolakia sovelletaan vain muiden metsätietojen kuin metsävaratietojen virheettömyyteen. Ehdotuksen mukaan yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1d kohtaa sovellettaisiin myös metsävaratietoihin metsätietolain virheettömyyssäännösten rinnalla, kun toistaiseksi metsävaratietojen virheettömyyteen sovelletaan vain metsätietolain 7 §:n säännöksiä.
- **9 § Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten.** Poistetaan viittaus henkilötietolakiin 19 §:ään, jota sovelletaan luovutettaessa yhteystietoja mielipide- ja markkinatutkimukseen tai muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin. Maanomistajan yhteystietojen luovuttamisen mielipide- ja markkinatutkimukseen ja muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin olisi jatkossa sallittua suoraan tietosuoja-asetuksen 6 artikan 3 kohdan ja 86 artiklan salliman kansallisen liikkumavaran perusteella, johon ei metsätietolaissa viitattaisi erikseen.
- **11 § Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten.** Poistetaan viittaus henkilötietolain 14 §:ään. Tietojen luovuttaminen historiallista ja tieteellistä tutkimusta varten olisi jatkossa mahdollista tietosuoja-asetuksen 89 artiklan erityissäännöksen perusteella, johon metsätietolaissa ei viitattaisi erikseen.
- **13 § Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely.** Henkilötietoja koskevaan tietopyyntöön on tietyissä tapauksissa liitettävä henkilötietolain mukainen rekisteriseloste. Pykälän 3 momenttia on tarkoitus muuttaa niin, että henkilötietolain 10 §:n sijaan viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 30 artiklaan. Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut ohjeen tietosuoja-asetuksen mukaisen selosteen käsittelytoimien sisällöstä. Tiedon pyytäjän on esityksen mukaan liitettävä tämä hakemukseen, jos tiedot talletetaan luovutuksen saajan henkilörekisteriin pitempiaikaista käyttöä varten. Metsäkeskus voi tämän perusteella jatkossa arvioida tiedon luovuttamisen edellytyksiä.
- **14 § Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys.** Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys on annettava paitsi metsävaratietoja luovutettaessa myös rekisteröidyn käyttäessä henkilötietolain 26 §:ssä säädettyä tarkastusoikeuttaan. Viittaus henkilötietolakiin muutetaan viittaukseksi tietosuoja-asetuksen 15 artiklaan, jossa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin.

Laki metsänhoitoyhdistyksistä

7 § Tietojen saaminen Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä. Esityksessä pykälä kumotaan tarpeettomana.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalakiehdotuksen sisältö on samankaltainen kuin nykyinen henkilötietolaki. Metsäkeskus on ottanut henkilötietojen käsittelyssä ja luovutuksissa tähänkin saakka huomioon metsätietolain säädösten lisäksi henkilötietolainsäädäntöön, julkisuuslakiin ja valtionhallinnon tietoturvallisuusasetukseen liittyvät vaatimukset.

Anna Rakemaa
metsäjohtaja
Suomen metsäkeskus

Jakelu MvV@eduskunta.fi